

Зі старшин УГА вийшли відомі згодом адвокати і громадсько-політичні діячі міжвоєнного періоду: Володимир Бемко, Іван Рудницький, Василь Бачинський, Василь Кучабський, Зенон Носковський та інші.

Маємо пам'ятати і про втрати видатних адвокатів у війні за українську державність на початку ХХ століття. Зокрема, серед значних втрат адвокат Ярослав Воевідка, який у грудні 1918 року сформував і очолив гарматний полк 1-ї бригади УСС в Галицькій Армії. Відзначився відвагою у «Чортківській офензиві» під час визволення Тернополя, за що отримав звання отамана. 30 березня 1920 року Ярослав Воевідка загинув від рук більшовиків біля О

УДК 340.344.22.34.01

Соловей Є. Р.
*студентка за ОР «Магістр права»
Навчально-наукового Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

СТАДІЇ ПІДГОТОВКИ І ВНЕСЕННЯ НА РОЗГЛЯД РАДИ ПРОЕКТІВ ПРОГРАМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Місцеві органи влади відіграють ключову роль у сприянні соціально-економічному та культурному розвитку своїх громад на території сучасної України. Одним із ключових обов'язків місцевої влади є розробка та реалізація комплексних програм, спрямованих на різні аспекти життя громади, такі як економічне зростання, соціальне забезпечення, розвиток інфраструктури та культурне збагачення.

Варто зазначити, що процес підготовки та подання радою програмних проєктів включає кілька етапів, кожен з яких важливий для забезпечення ефективного планування, виділення ресурсів та успішної реалізації. Відповідно до п. 3 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм «ініціаторами розробки програми можуть бути Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, Національний банк, Національна академія наук, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські ради, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації» [3].

Перший крок у цьому процесі - визначення потреб і пріоритетів громади. Місцева влада повинна провести ретельну оцінку і поспілкуватися з місцевими жителями, підприємствами, організаціями та іншими зацікавленими сторонами, щоб зрозуміти нагальні проблеми і сподівання населення. На цьому етапі необхідно зібрати дані, проаналізувати демографічні тенденції та виявити сфери, які потребують уваги і покращення. «Принципи розробки місцевих

програм соціально-економічного розвитку визначаються як очікувані досягнення за результатами впровадження комплексу взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на вирішення найважливіших питань розвитку об'єднаної територіальної громади та розв'язання проблем» [2, с. 10].

Після визначення потреб і пріоритетів наступним кроком є розробка цілей і стратегій програми. Це передбачає постановку чітких цілей, спрямованих на розв'язання виявлених проблем, а також визначення конкретних стратегій і дій для досягнення цих цілей. Місцева влада має враховувати цілу низку чинників, включно з наявними ресурсами, бюджетними обмеженнями і можливостями партнерства та співпраці з іншими організаціями та державними установами. Третій етап охоплює підготовку докладних програмних пропозицій. У цих пропозиціях мають бути зазначені масштаби, тривалість, необхідні ресурси і план реалізації кожної пропонованої програми або проекту.

Важливо провести техніко-економічне обґрунтування, оцінку ризиків та аналіз витрат і вигод, щоб переконатися, що пропоновані програми здійсненні, економічно ефективні та відповідають загальним цілям розвитку громади. Після того як проект програми підготовлено, наступним кроком є процес розгляду та затвердження в місцевому органі влади. Це передбачає подання пропозиції різним комітетам, радам і департаментам для розгляду, отримання відгуків і затвердження. Цей процес допомагає переконатися в тому, що пропонована програма відповідає нормативним актам і стратегічним планам, здійсненна і відповідає загальному баченню та пріоритетам місцевого органу влади.

Після завершення процесу внутрішнього розгляду та затвердження, пропозицію щодо програми передають до ради для остаточного розгляду та затвердження. На цьому етапі місцева рада готує комплексний документ, що містить детальний опис програми, бюджетні асигнування, строки реалізації та показники ефективності. Члени ради ретельно оцінюють запропоновану програму, беручи до уваги її потенційний вплив, здійсненність і відповідність потребам і пріоритетам громади. На наше переконання, саме цей етап дає змогу провести відкрите обговорення, дискусію та отримати інформацію від різних зацікавлених сторін, забезпечуючи прозорість і підзвітність процесу ухвалення рішень. Необхідно встановити обов'язок органу влади подавати разом із проектом цільової програми звіт про її громадське обговорення. У такому звіті необхідно відобразити кількість пропозицій, які надійшли від громадських організацій щодо проекту цільової програми» [1, с. 42].

Якщо рада схвалює пропозицію щодо програми, наступним кроком буде виділення ресурсів і розробка плану реалізації. Місцева влада має забезпечити необхідне фінансування або за рахунок місцевого бюджету, або шляхом пошуку зовнішніх джерел фінансування, таких як гранти або партнерські відносини. Протягом усього етапу реалізації програми місцева влада має підтримувати відкритий зв'язок з населенням, регулярно надаючи оновлену інформацію, вирішуючи проблеми та збираючи відгуки. Це дасть змогу встановити суспільну довіру, прозорість і підзвітність та забезпечити реагування програми на мінливі потреби спільноти. Останній етап процесу - оцінка та постійне вдосконалення програми. Місцева влада має регулярно оцінювати ефективність і вплив програм, що реалізуються, і порівнювати

результати з початковими цілями та показниками ефективності.

Отже, етапи розроблення та подання програми соціально-економічного та культурного розвитку органами місцевого самоврядування до ради є комплексними. Вони включають в себе оцінку потреб, розробку програми, внутрішній аналіз, обговорення в раді, виділення ресурсів, реалізацію та оцінку. Кожен етап має вирішальне значення для забезпечення того, щоб запропонована програма була добре розроблена, здійснена і відповідала пріоритетам спільноти, в кінцевому підсумку сприяючи сталому розвитку, економічному зростанню, соціальному благополуччю та культурному збагаченню в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Книш С. В., Книш З. І. Правове регулювання розробки цільових програм як елементу державного стратегічного планування. Наукові записки. Серія: Право. 2021. № 10. С. 39-44.

2. Котковський В. С., Неізнана О. В., Кудін М. В. Аналітичні дослідження результатів реалізації програми соціально-економічного розвитку органами місцевого самоврядування м. Кривий Ріг та Стратегічні цілі її досягнення. Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки». 2023. №2 (79). С. 7-22.

3. Порядок розроблення та виконання державних цільових програм: постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2007, №106. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 29.03.2024).

4. Загальна теорія права. Нормативний курс підруч. для студ.-юристів /кол.авт.Теремцова Н., Оніщенко Н., Дзейко Ж. та інш.; за ред. доктора юрид.наук, проф. С.В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 596 с.

5. Теремцова Н. Загальні принципи організації місцевого самоврядування Наукове видання. Вісник КНУ ім..Т.Шевченка. Юридичні науки. Вип. 4 (123) (61-66) . 103 с.

6. Теремцова Н. Проблема визначення місця і ролі посадових осіб у органах місцевого самоврядування. Альманах права. Випуск 14. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2023. 534 с. – С. 372.

7. Madryha, T., Bilousov, Y., Zubrytska, L., Teremtsova, N., & Druchek, O. (2023). The role of the volunteer movement in the security policy of the state in the context of military operations. *Amazonia Investiga*. 12(66), 326-334. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.66.06.30>

8. Теремцова Н. Теоретичне питання визначення основних рис місцевого самоврядування в Україні: порівняльна характеристика. Scientific explorations and practical achievements of the period of global challenges : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. p.179-184.

9. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України 280/97-ВР. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>